

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2023, Chișinău, str. Alecu Russo, 1, et. 2
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

03 mai 2022 nr. DJ-06/ 138-649

**Domnului Sergiu GAIBU,
Ministrul Economiei**

Stimate Domnule Ministru,

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 29 aprilie 2022, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183/2012 a examinat, repetat, proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 27/ME/2022) și, în acest context, reiterează poziția expusă în avizul Plenului Consiliului Concurenței nr. DJ-06/91-339 din 14 martie 2022, având în vedere că majoritatea obiecțiilor conceptuale, carențele atestate și propunerile Consiliului Concurenței nu au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege.

Totodată, conceptual ținem să menționăm că prevederile proiectului Legii practicilor comerciale neloiale ce vizează modificarea Legii comerțului interior nr. 231/2010 și a Legii concurenței nr. 183/2012 ș.a. în vederea transpunerii Directivei (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară (în continuare Directiva (UE) 2019/633), nu îndeplinesc pe deplin obiectivul urmărit de Directiva (UE) 2019/633 și nici scopul declarat în nota informativă la proiect.

1. Subsecvent, considerăm că pentru atingerea scopului declarat în nota informativă, proiectul urmează să transpună și să stabilească cert sfera/domeniile de aplicare a legii, să determine concret categoria de subiecți care cad sub incidența legii în dependență de puterea de negociere și dimensiunea relativă a furnizorului și cumpărătorului – cifra lor de afaceri anuală, să stabilească clar faptele care vor fi calificate ca fiind practici comerciale neloiale și să determine expres subiectul care urmează a purta răspundere juridică în acord cu prevederile Directivei 2019/633.

2. Cu titlu subsidiar, ținem să menționăm că prin modificarea art.21¹⁴ al Legii comerțului interior nr.231/2010 se propune definirea noțiunilor ***cost de achiziție al produselor, costuri suplimentare de achiziție al produselor (servicii de logistică) și costul produsului*** care nu sunt corelate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017, Standardele Internaționale de Raportare Financiară și Standardele Naționale de Contabilitate, care reglementează

costul de intrare, costul de achiziție și costul de producție și modalitatea de evaluare a acestor categorii de costuri.

3. Proiectul propune a reglementa și interzice practicile comerciale neloiale fără a fi definte aceste categorii de practici comerciale. Respectiv, în sensul prevăzut de alin.(1) al Art.1 din Directiva (UE) 2019/633 propunem a fi inclusă în proiect definiția practicilor comerciale neloiale ca practici care contravin bunei conduite comerciale, bunei-credințe și corectitudinii, care sunt impuse unilateral de un partener comercial altuia.

4. La propunerea de modificare a alin.(6) al art.21¹⁵ din Legea nr.231/2010, considerăm oportun, pentru a asigura claritate și previzibilitate normei date, de indicat expres care este subiectul al cărei faptă se va considera practică comercială neloială interzisă de lege a cumpărătorului sau a furnizorului. În acelaș context este imperios de stabilit expres, la alin.(1) și alin.(2) al art.21¹⁶ al proiectului, subiectul care cade sub incidența interdicțiilor date – cumpărătorului, pentru a putea examina fapta și stabili subiectul concret la constatarea încălcărilor date.

5. La art. 21¹⁶ alin. (1) lit. t) autorul proiectului propune interzicerea ca practică comercială neloială acțiunea de furnizare (vânzarea) a produselor agricole și alimentare sub costul produsului, exceptând profitul furnizorului, cu excepția cazurilor și termenilor prevăzute la alin. (6), fără a fi prevăzută o asemenea practică în Directiva (UE) 2019/633. Considerăm această prevedere lipsită de raționament economic, or furnizarea sub costul de producție, în cazul întreprinderilor ce nu dețin o poziție dominantă pe o piață relevantă, acțiune neinterzisă de Legea concurenței, poate fi argumentată, în special în cazul producătorilor agricoli, prin necesitatea recuperării rapide a investițiilor și a acoperii creditelor, sau necesitatea lichidării produselor cu termen mic de păstrare, situația aplicabilă și cumpărătorilor / comercianților.

Respectiv, este necesar de atenționat că Legea concurenței în acord cu art. 11 alin. (1) lit. e) interzice întreprinderii cu poziție dominantă practicarea unor prețuri de ruinare, fapt ce se referă și la prețurile sub costurile variabile dacă are ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia, fiind deja calificate ca practici anticoncurențiale. Astfel, întrucât însăși Directiva (UE) 2019/633 nu prevede o asemenea practică și în vederea excluderii paralelismului de norme juridice, considerăm judicios de a exclude interdicția propusă pentru lit.t) alin.(1) art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010.

6. Referitor la prevederile alin.(8)-(12) ale art.21¹⁶ din proiect ce vizează listarea care va cuprinde întreaga gamă de produse din ofertă, coordonarea prealabilă a refuzului de listare cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și constatarea acestui fapt în proces-verbal, ținem să menționăm că o asemenea intervenție pe piață din partea unei autorități publice nu este prevăzută în Directiva (UE) 2019/633. Totodată, această intervenție pe piață a ANSA contravine principiilor de bază ale economiei de piață și ale liberei concurențe consfințite de art.126 din Constituția Republicii Moldova, art.3 din Legea concurenței și art. 6 al

Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992, întrucât prin asemenea reglementări excesive a activității de întreprinzător s-ar putea direct sau indirect interveni pe piață și influența producția, varietatea produselor sau inovarea și implicit limita astfel concurența.

Prin urmare, considerăm judicios a fi revăzută interdicția prevăzută la lit.s) a alin.(1) și excluse prevederile conexe ale alineatelor (8)-(12) din art. 21¹⁶ din proiect. Respectiv, în acest context urmează a fi exclusă din competența ANSA atribuția de a coordona prealabil și constata prin proces –verbal refuzul de listare precum și propunerea pentru modificarea art.414 din Codul contravențional de a fi sancționată această practică comercială neloială de către o autoritate responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul de reglementare și control pentru siguranța alimentelor și în domeniul sanitar-veterinar, zootehnic, al protecției plantelor și carantinei fitosanitare, controlului semincer, calității produselor primare, produselor alimentare și a hranei pentru animale.

7. Totodată, la art. 21¹⁶ alin. (6) din proiect este prevăzut termenul maxim al acțiunilor de promovare efectuate de cumpărător – 60 de zile per an per produs, nefiind totuși stabilit clar și previzibil frecvența acestor acțiuni și durata unei acțiuni în parte în decursul acestei perioade de promovare de 60 de zile per an per produs pe care o pot desfășura cumpărătorii.

8. Considerăm că propunerea de la alin. (14) al art. 21¹⁶ din proiect urmează a fi exclusă, deoarece permite comercianților comercializarea sub costul de achiziție a produselor perisabile și ușor perisabile în vederea asigurării rulajului necesar pe raft și respectării cerințelor de inofensivitate, precum și în cazurile prevăzute la Capitolul VI. Astfel, această normă permite, inclusiv comercianților ce dețin o poziție dominantă pe o piață relevantă, să comercializeze unele produse sub cost, practică abuzivă interzisă expres de art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea concurenței nr. 183/2012 și calificată ca practicarea unor prețuri de ruinare în scopul înlăturării concurenților. Asemenea practici permissive ar putea constitui temei legal, pentru comercianții cu o poziție dominantă, să comercializeze aceste produse, inclusiv la prețuri de ruinare, în detrimentul comercianților mai mici care nu vor avea asemenea posibilitate de a comercializa sub costul de achiziție aceleași produse pe toată perioada de valabilitate a acestora.

Prin urmare, norma dată nu asigură previzibilitate, caracter practic și nu exclude orice echivoc la evaluarea rulajului necesar sau inutil/nenecesar, considerăm oportun ca norma dată să fie exclusă întrucât nu este limitată în timp și nu este condiționată de expirarea termenului de valabilitate a produsului ci de criterii ce nu pot fi determinate cu exactitate - asigurarea rulajului necesar pe raft, a cerințelor de inofensivitate sau a cazurilor prevăzute la Capitolul VI din Legea nr. 231/2010, acestea din urmă referindu-se la aplicarea unui preț redus și nu a unui preț sub costul de achiziție.

9. În vederea asigurării eficienței examinării sesizărilor privind practicile comerciale neloiale a furnizorilor, se propune a fi completat alin.(1) al art.21¹⁸ din proiect în sensul că furnizorul este în drept să sesizeze Consiliul Concurenței privind practicile comerciale neloiale. La sesizarea presupuselor practici

comerciale neloiale furnizorul trebuie să prezinte probe în susținerea faptelor invocate.

10. Totodată, luând în considerare faptul că în varianta definitivată a proiectului se propune aplicarea exclusivă a legii contravenționale pentru sancționarea practicilor comerciale neloiale prevăzute de alineatele (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alinatele (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010, este oportun de completat art.21¹⁸ din Legea nr.231/2010, Legea concurenței și art. 404¹ din Codul contravențional în acest sens. Respectiv, fără a fi necesar operarea modificărilor la art.72 al Legii concurenței nr.183/2012 se consideră oportun de completat în acest context Legea concurenței nr.183/2012 cu un articol nou 80¹ care să stabilească expres și previzibil că examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea prevederilor alineatelor (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alinatelor (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010 se efectuează de către Consiliul Concurenței conform procedurilor și atribuțiilor stabilite de Codul contravențional, dacă aceste fapte nu constituie încălcare a Legii concurenței sau infracțiuni. Or, în acord cu alin.(2) al art.404¹ din Codul contravențional, Consiliul Concurenței este în drept, doar să constate contravenții și să încheie procese-verbale, care ulterior se remit spre examinare în fond și aplicare de sancțiuni contravenționale instanței de judecată competente.

Prin urmare, pentru a asigura aplicarea eficientă și competențe depline autorității de aplicare a legii, propunem Art.II al proiectului ce vizează modificarea Legii concurenței nr.183/2012 să fie expus în următoarea redacție:

Art. II. Legea concurenței nr. 183/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 667) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Art.32 la alin. (1) la final se completează cu textul ”precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la livrarea de produse agricole și alimentare.”

2. Art.39 la lit.j) la final se completează cu textul ”precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la livrarea de produse agricole și alimentare.”

3. După art.80 se completează cu un nou articol cu următoarea redacție:

” Articolul 80¹. Răspunderea pentru încălcarea practicilor comerciale neloiale interzise de alineatele (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alinatele (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010

Examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea prevederilor alineatele (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alinatele (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010 se efectuează conform procedurilor și atribuțiilor stabilite de Codul contravențional, dacă aceste fapte nu constituie încălcare a Legii concurenței sau infracțiuni.”

11. În partea ce vizează modificare propusă la Art.III pentru **Codul contravențional**, p.2 în contextul argumentelor invocate la pct.6, considerăm necesar de a fi expus în următoarea redacție:

2. la alineatul (1) al art. 402 textul ”art.273 pct.5) și 5¹)” se abrogă.

Respectiv, modificarea propusă pentru art.414 din Codul contravențional în contextul argumentelor invocate la pct.6 considerăm necesar de a fi expus în următoarea redacție:

4. la articolul 414:

la alineatul (1) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ”pct. 5²), 5³), 5⁴),” se abrogă;

la alineatul (2) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ”pct. 5²), 5³), 5⁴),” se abrogă.

12. În altă ordine de idei, în acord cu prevederile alin.(32) din preambul și alin.(1) al Art.6 al Directivei (UE) 2019/633, pentru a asigura aplicarea efectivă a interzicerii practicilor comerciale neloiale, autoritățile de aplicare a legii desemnate ar trebui să dispună de resursele și expertiza necesară. Subsecvent, în același scop considerăm necesar a fi completat Art.IV **Dispoziții finale și tranzitorii** din proiect cu un alineat nou (3) care să stabilească expres că până la intrarea în vigoare a legii, Consiliul Concurenței, în vederea aplicării prezentei legi, va fi asigurat cu resurse umane și financiare necesare.

Anexă:

- *avizul Plenului Consiliului Concurenței nr. DJ-06/91-339 din 14 martie 2022 – 4 file.*

Cu respect,

Președinte
Alexei GHERȚESCU